

PROGRAMMA 2014 – 2018

Natuurlijk Sociaal

GROENLINKS
SMALLINGERLAND

Boornbergum – De Tike – De Veenhoop – De Wilgen
Drachten – Drachtstercompagnie – Goëngahuizen
Houtgehage – Kortehemmen – Nijega – Opeinde
Oudega – Rottevalle – Smalle Ee

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
GroenLinks wil een groene gemeente Smallingerland.....	4
Een schone en gezonde leefomgeving.....	4
Verkeer en vervoer.....	6
Centrale rol voor de groene ruimte en natuur.....	7
Klimaat en energie.....	8
Dierenwelzijn en natuur- en milieubescherming.....	9
GroenLinks wil een sociale gemeente Smallingerland.....	11
Duurzame economie en werk.....	11
Sociaal en solidair beleid.....	12
Zorg.....	15
Wonen in een duurzame gemeente.....	16
Wijk- en dorpsvoorzieningen.....	17
Kansen voor de jeugd.....	18
Onderwijs.....	20
Sport, kunst en cultuur.....	22

Inleiding

Voor GroenLinks gaat democratie verder dan het stembokje. In een democratische gemeente worden mensen aangemoedigd om zich verantwoordelijk te voelen voor hun eigen samenleving. Burgerzin en gemeenschapszin ontstaan wanneer mensen de kans krijgen om mee te doen. Daarom wil GroenLinks dat de gemeente haar inwoners zoveel mogelijk betreft bij het beleid. Burgers zijn niet alleen klant, maar ook medeverantwoordelijk voor het beleid. Uiteindelijk willen we dat Smallerland een open samenleving is, waarin iedereen de vrijheid en kansen heeft om mee te doen en zich te ontplooiën zonder angst en zonder discriminatie, seksisme, racisme of andere vormen van onderdrukking.

De overheid is van ons allemaal. GroenLinks wil een overheid die borg staat voor het publieke belang en ieders rechten beschermt. De overheid heeft de verantwoordelijkheid voor toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van belangrijke algemene voorzieningen als zorg, energiebedrijven, volkshuisvesting, openbaar vervoer en onderwijs. Concurrentie en private initiatieven op deze terreinen zijn mogelijk om de publieke sector kostenbewust en klantgericht te laten werken, maar privatisering en verzelfstandiging mogen nooit een doel op zich zijn. Betrokken burgers en een verantwoordelijke overheid staan samen garant voor een democratische en duurzame ontwikkeling.

In de gemeentepolitiek zet GroenLinks zich in voor haar idealen. Maar daarin houden we dan ook altijd rekening met de opvatting en belangen van anderen. Het lokale bestuur moet toegankelijk en transparant zijn en verantwoording durven af te leggen over het gevoerde beleid. Een duidelijk, streng en daadkrachtig gemeentebestuur waar nodig, maar ook een aanspreekbaar bestuur, dat open staat voor suggesties en kritiek.

GroenLinks wil dat onze gemeente zich duurzaam ontwikkelt. Deze duurzame ontwikkeling berust wat ons betreft dan ook op de volgende drie pijlers:

- Sociaal welzijn (People)
- Ecologische kwaliteit (Planet)
- Economische welvaart (Prosperity)

Dit betekent dat wij vinden dat iedere verandering een verbetering moet zijn. Bij alles wat we doen, maken we de beste keus en voegen we kwaliteit toe. Duurzaamheid vormt wat ons betreft dan ook de basis van al het beleid, zodat ook toekomstige generaties in een schoon, gezond, sociaal en solidair Smallerland kunnen samenleven. GroenLinks Smallerland heeft daarom een **natuurlijk** en **sociaal** programma opgesteld waarmee we streven naar:

1. Een schone en gezonde leefomgeving
2. Voorrang voor de fiets en duurzaam busvervoer
3. Elk dorp en elke wijk een (eetbare) tuin
4. Energiezuinig en duurzaam wonen voor iedereen, dus op elk dak een zonnepaneel
5. Meer ruimte voor natuur en biologische landbouw
6. Een gemeentelijk re-integratiebedrijf en meer mensen duurzaam aan het werk
7. Een goed vangnet voor de gevolgen van landelijke bezuinigen
8. Zorg dichtbij de mensen
9. Actieve jeugdzorg en passend onderwijs voor iedereen
10. Iedereen kan en mag deelnemen aan sport en cultuur

GroenLinks wil een groene gemeente Smallerland

Groen heeft een enorme waarde, die niet in geld is uit te drukken. In deze tijden van bezuinigingen en financiële krapte durft GroenLinks te kiezen voor echte kwaliteit: groene kwaliteit. Daarom zetten we ons in om van Smallerland een schone en gezonde gemeente te maken, waarbij voldoende aandacht is voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer. Daarnaast willen we een centrale rol voor de groene ruimte in en rond onze gemeente en dat energieverstopping serieus wordt aangepakt. Uiteraard zet GroenLinks zich in voor het behoud van natuur en biodiversiteit.

Aandacht voor een groene en sociale leefomgeving versterkt de gemeente. Want levenskwaliteit, een gezonde economie en vertrouwen in een goede toekomst kunnen niet zonder elkaar. Uiteraard is een groene gemeente vanzelfsprekend ook een schone gemeente, met schone lucht, schoon water en schone grond. Wie iets vervuult, ruimt het zelf op. Bovendien kiest GroenLinks voor een aanpak waarbij groene ruimte, werkgelegenheid, sociale voorzieningen, huisvesting en water elkaar versterken.

Binnen onze gemeente kun je je gemakkelijk te voet en per fiets verplaatsen. Door de bebouwde kom en het buitengebied beter met elkaar verbinden en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te optimaliseren, kunnen we op de fiets, te voet en met het openbaar vervoer meer gaan genieten van de natuur en het landschap van Smallerland.

GroenLinks wil de groene ruimte in en om de bebouwde kom behouden en waar mogelijk uitbreiden. De gemeente kan de beschikbare ruimte binnen de bebouwde kom bovendien veel slimmer benutten. Bijvoorbeeld door leegstaande kantoorpanden creatief te gebruiken door deze gebouwen voor verschillende functies in te zetten.

GroenLinks streeft ernaar dat Smallerland de afspraken ten aanzien van de klimaatdoelstellingen nakomt. Zo willen we dat onze gemeente per 2040 volledig energie neutraal is. Dat kan alleen wanneer de gemeente, bewoners, instellingen en ondernemers met elkaar samenwerken. Daarnaast gaat de gemeente na of Europese fondsen kunnen worden aangevraagd voor de financiering van duurzaam gemeentelijk beleid.

Natuur krijgt van ons alle ruimte, zodat iedereen ervan kan genieten en iedereen een goede balans kan vinden met de dagelijkse drukte. Wat is fijner voor kinderen dan af en toe eens een dagje ravotten in de natuur? De intensieve veehouderij heeft zich ontwikkeld tot een industrie waar dieren een productiefactor zijn geworden. Dit gaat gepaard met veel dierenleed en schade voor het milieu. GroenLinks wil hier een halt toeroepen door geen megastallen in Smallerland toe te staan. Bestrijdingsmiddelen die gebruikt worden in de landbouw zijn een gevaar voor onze gezondheid en de natuur. Het gif krijgen wij uiteindelijk op ons bord. Daarom wil GroenLinks het gebruik van bestrijdingsmiddelen drastisch terugdringen en maatregelen treffen die de biodiversiteit vergroten.

Een schone en gezonde leefomgeving

GroenLinks maakt zich sterk voor een schoon en gezond Smallerland. Een schone gemeente gaat verder dan het opruimen van hondenpoep en het tegengaan van zwerfvuil. Zo willen we het gehalte CO₂ en fijnstof in de lucht verlagen en streven we naar een gezond watersysteem, waarvoor de gemeente in samenwerking met buurgemeenten, provincie, Rijkswaterstaat en het waterschap een waterplan opstelt. In een schone gemeente is wat GroenLinks betreft dan ook geen ruimte voor het winnen van schaliegas. Tevens willen we geluidsoverlast door verkeer en bedrijven beperken. De nachten in Smallerland worden donkerder. Hiermee gaat GroenLinks lichthinder tegen en wordt er veel energie bespaard. Uiteindelijk wordt Smallerland een schone en gezonde gemeente, waar afval wordt beschouwd als grondstof.

Extra bomen langs de N31 en A7 om CO₂ en fijnstof op te vangen

Langs de N31 (Wâldwei) en A7 planten we extra bomen: niet alleen als verfraaiing, maar vooral om CO₂ en fijnstof op te vangen. De luchtkwaliteit in de woongebieden rondom drukke (verkeers)wegen wordt elke vijf jaar gemeten. Bij veranderingen van het wegennet, bijvoorbeeld door een (landelijke) snelheidsverhoging of de aanleg van nieuwe wegen, wordt altijd eerst de status van de luchtkwaliteit bepaald waarna de invloed van de maatregel op de luchtkwaliteit wordt getoetst. Waar de luchtvervuiling schadelijk is voor de gezondheid, neemt de gemeente passende maatregelen (bijvoorbeeld verlagen maximumsnelheid, afsluiten routes, etc.).

Geen nieuwe woningen, scholen en verpleeghuizen binnen 300 meter van de A7 en N31

Verkeer is een belangrijke veroorzaker van fijnstof. Bij alle verkeersmaatregelen wordt de invloed op de lokale luchtkwaliteit meegewogen. Hoewel er wettelijke luchtkwaliteitsnormen zijn waaraan voldaan moet worden, is er ook bij het niet overschrijden van de norm nog geen sprake van “gezonde lucht”. Fijnstof kent namelijk geen drempelwaarden en levert verdere terugdringing altijd gezondheidswinst op.

Regenwater wordt in Smallerland apart opgevangen

In die delen van onze gemeente met een gemengd rioolstelsel (regenwater en afvalwater in één buis) wordt door afkoppeling het schone regenwater buiten het riool gehouden en direct naar het oppervlaktewater afgevoerd. De waterzuivering wordt hierdoor ontlast, waardoor de rioolheffing beperkt kan blijven.

Geen schaliegaswinning in Smallerland

Bij de winning van schaliegas wordt fracking toegepast. Hierbij worden grote hoeveelheden chemicaliën in de bodem gebracht, die ook in het grond- en drinkwater terecht kunnen komen. Daarom willen we pertinent geen schaliegaswinning in onze gemeente. Daarnaast worden met de omliggende gemeenten concrete afspraken gemaakt, zodat ook aan de andere kant van onze gemeentegrens geen schaliegas wordt gewonnen.

Beperking van geluidsoverlast in door het verkeer

We beperken de geluidsoverlast van het verkeer door het toepassen van geluidsarm asfalt, snelheidsbeperking, het plaatsen van geluidsschermen en natuurlijk een verkeersstructuur die het autogebruik ontmoedigt.

Licht waar nodig, donker waar het kan

Donkere nachten zijn goed voor het welzijn van mens en natuur. Daarnaast levert het een forse energiebesparing op. Daarom willen we het aantal lantaarnpalen reduceren, de openbare verlichting 's nachts sterker dimmen en gebruik maken van bewegingsgestuurde verlichting. De lichthinder kan ook sterk teruggedrongen worden door de verlichting beter te richten (minder verstrooiing). Lichthinder is overal: denk ook aan reclames en sportvelden. Met een gedegen lichtplan kunnen we veiligheid, energiebesparing en lichthinder uiteindelijk in balans brengen.

Iedere wijk en dorp jaarlijks een “Himmeldei” en “Wijkkijk”

De gemeente doet mee in alle wijken en dorpen aan de jaarlijkse Landelijke Opschoondag (Himmeldei). Samen met bewoners, scholen en organisaties houden we een opruimactie in de eigen buurt. Ook het zwerfvuil in de natuur wordt hierbij aangepakt. Speelplekken moeten schoon blijven en mogen niet kapot zijn. Daarom komt er een Wijkkijk: kinderen en ambtenaren kijken samen of alles nog goed is. Wat kapot is, wordt gerepareerd of vervangen.

Wijkteams en inwoners werken samen aan een schoon Smallerland

De gemeente formeert haar inwoners over hun eigen verantwoordelijkheid en op de mogelijkheid om via de wijkteams rommel opgeruimd, dan wel straatmeubilair gerepareerd te krijgen.

Al het afval wordt gerecycled

Samen met de supermarkten, de lokale middenstand van Smallingerland en de huisvuilcentrale gaan we concrete afspraken maken om de hoeveelheid afval drastisch te reduceren. Het kleine beetje afval dat vervolgens overblijft wordt vervolgens door goede afvalscheiding volledig gerecycled, waardoor de afvalstoffenheffing kan worden verlaagd. Het doel is om uiteindelijk in 2030 een afvalvrije gemeente te worden.

Verkeer en vervoer

De mobiliteitsgroei lijkt onomkeerbaar. GroenLinks realiseert zich dat de auto zeker op het platteland onmisbaar is geworden. Maar tegelijk worden de nadelen van het toenemend autogebruik ook steeds duidelijker. Steeds meer asfalt, sluipverkeer en een onveilige leefomgeving, zeker voor kinderen. De luchtkwaliteit verslechtert en er is veel geluidsoverlast in door het verkeer. Ons klimaat kan het groeiende autoverkeer niet meer aan en daarmee is het autoverkeer een belangrijke veroorzaker van de klimaatcrisis.

Voor GroenLinks zijn nieuwe wegen en meer asfalt geen oplossingen voor het mobiliteitsvraagstuk. Zeker in onze gemeente zijn afstanden naar scholen en winkels dermate kort dat de meeste mensen daarvoor niet noodzakelijkerwijs de auto hoeven te gebruiken. Met de fiets kan het ook en vaak sneller. Binnen de eigen woonplaats is de fiets het enige vervoersmiddel dat je gegarandeerd van deur tot deur brengt. Met de fiets kun je overal komen en je zou hem wat ons betreft overal gratis en bij voorkeur bewaakt moeten kunnen stallen. Daarnaast is fietsen leuker en gezonder dan autorijden. Lopen en openbaar vervoer zijn natuurlijk ook goede alternatieven.

GroenLinks staat voor:

Vorrang voor de fiets

Om de fietsveiligheid en het comfort te bevorderen krijgt onderhoud van de fietspaden in onze gemeente meer prioriteit. Daarnaast worden obstakels, als paaltjes en putten, indien mogelijk weggehaald. Waar mogelijk worden doorgaande veilige vrij liggende fietsroutes aangelegd, met goede aansluiting op het openbaar vervoer. In de inrichtingsplannen voor de winkelcentra krijgt de fiets op alle mogelijke manieren voorrang en wordt het gemotoriseerd vervoer zo veel mogelijk beperkt. Daarnaast komt er een netwerk van speciale fietsstraten zowel binnen als buiten de bebouwde kom waar de fietsers prioriteit hebben en waar de auto te gast is.

Met de fiets naar school

Ouders en kinderen worden gestimuleerd om lopend of met de fiets naar school te gaan. Tijdens de breng- en haaltijden van basisscholen zijn de straten voor of rond het schoolplein autovrij. Voor ouders die hun kinderen met de auto naar school brengen komen aparte kus- en zwaaiplekken.

Duurzaam busvervoer

Investeren in een beter openbaar vervoer gaat verder dan het investeren in asfalt of nieuwe busstations. Daarom wil GroenLinks dat alle streekbussen in Smallingerland gaan rijden op biogas, waterstof of lokaal opgewekte elektriciteit. Daarnaast willen we dat Smallingerland op zoek gaat naar andere vormen van openbaar vervoer dan de traditionele bus, zoals kleinere elektrische busjes of een watertaxi.

Stimulering autodelen en elektrisch rijden

De gemeente stimuleert autodelen, zoals het Green Wheels-project. GroenLinks wil een dekkend netwerk van oplaadpunten voor elektrische auto's, fietsen en scooters bij parkeergarages en parkeerplaatsen. Hiervoor worden afspraken gemaakt met overheidsdiensten en werkgevers met een groot wagenpark.

Het centrum van Drachten autovrij

In Smallerland wordt veel ruimte gebruikt om auto's de laten parkeren. In goed overleg met de lokale ondernemers willen we daarom een plan ontwikkelen om het centrum van Drachten autovrij te maken. Parkeren gebeurt buiten het centrum op de daarvoor bestemde parkeerplaatsen en garages. Om te beginnen zou in een groter gedeelte van De Kaden autoluw of zelfs autovrij kunnen worden. Dit biedt volop kansen voor de horeca. Zo ontstaat er meer ruimte voor terrassen, waarmee een gezellig uitgaansgebied wordt gecreëerd voor zowel jong als oud.

Schoon vrachtvervoer en slimme bevoorrading

De gemeente neemt het initiatief om de bevoorrading van het centrum van Drachten veel geavanceerder aan te pakken: een overslagsysteem nabij een transferium met elektrisch aangedreven kleinere voertuigen. Een fijnmazig systeem van elektrische busjes door de dorpskern kan zowel een uitkomst zijn voor het goederen- als het personenvervoer.

Centrale rol voor de groene ruimte en natuur

In Smallerland verdwijnt de open groene ruimte, door de aanleg van wegen, woningen en bedrijventerreinen. Daarnaast dreigt het groen in Smallerland te versoberen door de voorgenomen bezuinigingen op de groenvoorziening. Wat ons betreft is het openbaar groen geen sluitpost waar zomaar op bezuinigd kan worden, maar biedt het juist kansen om de kwaliteit en de leefbaarheid van de dorpen en wijken te verbeteren.

We moeten ervoor waken dat we ons agrarisch cultuurlandschap in stand houden. Dit kunnen we doen door kleinschalige en duurzame landbouw te stimuleren. Zonder de inzet van de boeren in Smallerland bestaat in het buitengebied geen groene ruimte. We hebben namelijk groengebieden nodig voor onze dagelijkse ontspanning, voor spelen en sporten. Daarnaast zijn groengebieden van vitaal belang voor het behoud van diversiteit in de natuur en voor een grote verscheidenheid van planten en dieren. GroenLinks wil de groene ruimte en het coulisselandschap van Smallerland behouden en versterken. De gemeente speelt daarin een belangrijke rol.

In elke buurt komt groen voor iedereen. Buurtbewoners die hun straat of buurt willen vergroenen komen in aanmerking voor ondersteuning. Door bouwlocaties voor woningen of bedrijven slimmer in te richten, kan de beschikbare ruimte efficiënter worden gebruikt. In alle gevallen geldt dat hoogbouw een hoge beeldkwaliteit moet hebben. Wanneer we met buurgemeenten afspraken kunnen maken over wat en waar we willen gaan bouwen, kan een groter gebied open blijven.

GroenLinks staat voor:

Groen blijft groen

De groene parels blijven behouden en daar zorgen we goed voor. Bestaande parken en beeldbepalende, monumentale bomen en struiken blijven behouden. Bij herstructurering van wegen en straten wordt groen vanaf het begin meegenomen. Bomen die gekapt moeten worden, worden vervangen door nieuwe. Ook wil GroenLinks een vastgestelde norm van minimaal 75 m² voor de hoeveelheid groen per woning.

Grijs wordt groen

Waar mogelijk creëren we extra groene ruimte in de bebouwde kom. Daarbij wordt niet alleen in de oudere wijken gekeken waar plaats is voor nieuwe groene (speel)plekken, ook de vergroening van bedrijventerreinen zoals De Haven, Azeven Noord en Zuid worden hierbij meegenomen. Daarnaast willen we dat elk dorp of elke wijk de mogelijkheid krijgt om gemeenschappelijke groengebieden te beheren en/of een (eetbare) tuin te realiseren.

Groen voor mens en dier

Smallingerland doet alles wat in haar vermogen ligt om de ecologische hoofdstructuur in het gebied rondom Smalle Ee, De Veenhoop en het Polderhoofdkanaal te behouden en waar mogelijk zelfs uit te breiden door extensief en biologisch beheer van het omringende landbouwgebied te stimuleren. Door de aanleg van wandel- en fietspaden en het mogelijk maken van meer kleinschalige recreatie bij de boer, worden de groene gebieden beter bereikbaar. Daarbij wordt uiteraard altijd rekening gehouden met de aanwezige natuurwaarden.

Groene duurzame landbouw

De gemeente stimuleert landbouw die goed is voor mens en dier. Wat ons betreft is er geen plaats voor grootschalige teelt van gewassen waarbij giftige bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. We pleiten dan ook voor een uitbreiding van de duurzame land- en tuinbouw in Smallingerland. Een biologische (super)markt met lokaal geteelde producten draagt vervolgens bij aan een kortere voedselketen.

Klimaat en energie

De toenemende vraag naar energie, de stijgende energieprijzen, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de klimaatverandering vragen om een totaal ander energiebeleid. Gemeenten moeten en kunnen hierin maatregelen nemen, die het verschil gaan maken. GroenLinks wil dat Smallingerland in 2040 klimaatneutraal is. Dat kan wanneer gemeente, bewoners, instellingen en ondernemers daar samen aan werken. De komende vier jaar gaan we op weg naar dat doel, met concrete maatregelen.

GroenLinks staat voor:

Alle bestaande sociale huurwoningen worden energieneutraal

De gemeente maakt de komende jaren concrete afspraken met de woningcorporaties over energiebesparende maatregelen. Woningcorporaties gaan daarbij versneld de bestaande woningvoorraad drastisch verduurzamen. Door het aanbrengen van goede isolatie, het plaatsen van zonnepanelen en het gebruik van warmtewisselaars, kunnen de sociale huurders fors besparen op de woonlasten. Wat GroenLinks betreft zal per 2030 de gehele sociale huursector energieneutraal zijn.

Alle nieuwbouw en renovatie wordt duurzaam

Nieuwbouw en renovatieprojecten worden voorbeelden van duurzaam bouwen. Ze zijn extreem energiezuinig en voldoen aan alle eisen op het gebied van woonkwaliteit, zoals comfort, gezondheid, veiligheid, betaalbaarheid, toegankelijkheid en levensloopbestendigheid. Bij het plannen van nieuwe wijken en gebouwen zal rekening worden gehouden met de optimale zonnestand. Door gebouwen direct slim te plaatsen, wordt het immers veel gemakkelijker om zonnepanelen te installeren. Wat ons betreft worden er dan ook vanaf nu geen huizen meer gebouwd zonder zonnepanelen.

Een actieve rol van de gemeente bij water- en energiebesparing

De gemeente en corporaties geven voorlichting over mogelijkheden van besparen van water en energie. Inwoners van Smallingerland worden met regelmaat op de hoogte gehouden van duurzame activiteiten die vanuit de gemeente worden geïnitieerd.

Lening voor milieuvriendelijke maatregelen

Eigenaren van woningen en bedrijven kunnen tegen een lage rente leningen van de gemeente krijgen voor milieuvriendelijke maatregelen.

Informatiepunt duurzaamheid voor inwoners en bedrijven

De gemeente krijgt een informatiepunt waar inwoners kosteloos terecht kunnen voor al hun vragen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Daarnaast worden bedrijven en ondernemers die energie willen besparen door de gemeente ondersteund en krijgen hulp bij het verlenen van milieuvergunningen.

Bedrijven worden actief gestimuleerd om energie te besparen

De gemeente maakt actief werk van energiebesparing bij bedrijven door voorlichting, handhaving en financiële prikkels.

Bedrijven controleren op milieumaatregelen

De gemeente ziet toe op de naleving van afgegeven milieuvergunningen, op energiestatistiek van nieuwe gebouwen en op de wettelijke regel dat bedrijven alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar hanteren.

Duurzame bedrijven voorrang

Voor nieuwe bedrijventerreinen stelt de gemeente een kwaliteitsplan met betrekking tot duurzaamheid op. Bedrijven die aan alle criteria voldoen, krijgen korting op de grondprijs.

Duurzaam winkelen en uitgaan

We gaan samen met winkeliers en ondernemers in onze gemeente kijken naar mogelijke energiebesparingen. Dat betekent: deuren dicht, efficiënter koelen, LED-verlichting toepassen en terrasverwarming ter discussie stellen.

Coördinerend wethouder duurzaamheid

Smallingerland krijgt een coördinerend wethouder duurzaamheid en bij ieder voorstel wordt duurzaamheid als criterium meegenomen. Daarnaast krijgt duurzaamheid een prominenter plaats binnen de gemeentelijke organisatie.

Energie uit zon en wind

GroenLinks is voor schone energie, passend in het landschap, waarbij de opbrengst zo veel mogelijk ten goede komt aan de mensen zelf. Wij willen de installatie van zonnepanelen stimuleren, ook door woningcorporaties. De gemeente zelf geeft al het goede voorbeeld met zonnepanelen op het gemeentehuis. De vorming van plaatselijke energiecoöperaties juichen wij toe en het plaatsen van dorpsmolens moet mogelijk zijn.

LED straatlantaarns

Bij de vervanging van straatverlichting wordt overgeschakeld naar LED-verlichting.

Duurzaamheid in het onderwijs

Zowel in het basis als voortgezet onderwijs zal duurzaamheid een belangrijke plaats innemen. Zo wil GroenLinks dat de gemeente duurzame maatschappelijke stages voor het voortgezet onderwijs mogelijk maakt. Daarnaast willen we met de VMBO- en MBO-opleidingen de mogelijkheden voor een leergang met betrekking tot duurzaamheid verkennen.

Dierenwelzijn en natuur- en milieubescherming

Dieren maken deel uit van onze dagelijkse leefomgeving. Veel inwoners van onze gemeente hebben een gezelschapsdier en in het buitengebied zijn veel landbouwhuisdieren. De grootste groep dieren wordt gevormd door in het wild levende dieren. Dieren horen bij onze samenleving, zij dragen bij aan een levendige gemeente. De dieren en hun leefomgeving verdienen onze aandacht en zorg. Dat geldt dus zowel voor huisdieren als voor in het wild levende dieren.

Bescherming van natuur en milieu is nodig voor een verantwoord flora- en faunabeheer. Om dieren in de natuur ruimte te geven, wil GroenLinks dat de groene gebieden zoveel mogelijk op elkaar worden aangesloten. De gemeente werkt samen met buurgemeenten en de provincie voor het maken van natuurplannen, verbindingzones en het verwerven van middelen daarvoor. Binnen onze regio wordt gezocht naar kansrijke locaties en kansen voor bijzondere soorten en biotopen.

Geen megastallen in Smallerland

GroenLinks kiest voor dierenwelzijn en niet voor bio-industrie. Wat ons betreft is er in Smallerland geen plaats voor megastallen. Megastallen zijn namelijk niet alleen slecht voor het welzijn van dieren, maar hebben ook negatieve gevolgen voor het milieu en de concurrentiepositie van kleinschalige (biologische) boerenbedrijven. Daarnaast maken de grote stallen ons platteland lelijk en industrieel.

Biodiversiteit staat centraal bij het beheer van gemeentelijk groen

Bij het beheer van gemeentelijk groen staan biodiversiteit, bescherming van dieren en hun leefgebieden voorop. Hiervoor ontwikkelt Smallerland een gedragscode, zodat broedende vogels en andere dieren in alle rust hun jongen groot kunnen brengen.

Betrek en ondersteun boeren bij natuurbeschoud

Een groen buitengebied met een diverse natuur bestaat alleen dankzij de boeren. Natuurlijke stroken weidegebied die extensief beheerd worden, dragen bij aan de diversiteit van weidevogels, andere dieren en insecten.

Smallerland gentechvrij

GroenLinks wil dat de gemeente Smallerland een gentechvrije gemeente wordt.

GroenLinks wil een sociale gemeente Smallerland

Alle gemeenten krijgen er vanaf 2015 veel nieuwe taken bij. Zo wordt de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) en jeugdzorg naar de gemeente gedelegeerd en wordt de Wet werk en bijstand vervangen door de Participatiewet. GroenLinks streeft naar een sociale en solidaire samenleving, waarin welvaart en middelen eerlijk verdeeld worden. Met meer kansen op werk, een fatsoenlijk inkomen, een betaalbare woning, voldoende kansen voor de jeugd, uitstekend onderwijs en goede zorg. Wij willen dat iedereen mee kan doen aan de samenleving en optimale kansen heeft om zich te ontplooien en zijn leven vorm te geven. GroenLinks staat voor een lokale overheid die daarvoor de voorwaarden schept.

De stijgende werkloosheid baart ons grote zorgen. Het midden- en kleinbedrijf is belangrijk voor de werkgelegenheid en draagt bij aan de leefbaarheid van Smallerland. Daarom hebben we oog voor de belangen van het midden- en kleinbedrijf. De omschakeling naar een duurzame economie is dé uitdaging voor alle ondernemers en bedrijven. GroenLinks wil deze overgang faciliteren zodat groene en innovatieve koplopers alle kansen krijgen die ze verdienen.

Mensen met wie het even niet goed gaat, die pech hebben of verkeerde keuzes hebben gemaakt, laten we niet vallen. Ook wanneer je langer bent aangewezen op hulp van de overheid, moet je de regie over je eigen leven kunnen houden. We willen dat niemand in armoede leeft. We ondersteunen mensen bij het vinden van betaald werk of een andere maatschappelijke activiteit. Werk geeft namelijk niet alleen inkomen, het geeft iemand ook zelfvertrouwen en een positie in de samenleving. We gaan daarbij uit van ieders eigen verantwoordelijkheid, maar zien ook het verschil in mogelijkheden van mensen.

Op de woningmarkt moet meer betaalbare woonruimte beschikbaar komen, met genoeg keuze voor jongeren en jonge gezinnen met een laag inkomen. Dat geldt ook voor ouderen die ondersteuning nodig hebben en zelfstandig willen blijven wonen. GroenLinks hecht dan ook veel waarde aan passende huisvesting en een veilige woon- en leefomgeving. Ook sport, kunst en cultuur horen wat ons betreft in dat rijtje thuis. Ze verrijken het leven. Daarom willen we dat zoveel mogelijk mensen hiermee in aanraking komen.

GroenLinks wil mensen sterker maken. Onze visie op jeugd, onderwijs en onze sociale politiek zijn daarop gericht. Alle kinderen verdienen een goede start met hoogwaardige kinderopvang en goed onderwijs dat achterstanden wegwerkt en talenten ontwikkelt. GroenLinks wil investeren in de jeugd: ze de ruimte geven, met voldoende speel- en sportfaciliteiten. Jongeren uitdagen om zich in te zetten voor anderen en ze verantwoordelijkheid geven. We willen dat geen jongere voortijdig afhaakt. Iedereen die leerplichtig is, zit op school of volgt een leerwerktraject. Het beroepsonderwijs sluit goed aan op het bedrijfsleven.

GroenLinks gaat er vanuit dat ieder mens iets kan en wil en dat mensen zich verantwoordelijk voelen voor elkaar. Het is goed als mensen elkaar ondersteunen en hun zorg en welzijn onderling regelen, zodat er een meer zelfredzame, solidaire samenleving ontstaat. De gemeente ondersteunt en faciliteert mensen voor wie dat niet meer vanzelfsprekend is.

Duurzame economie en werk

De transitie naar een duurzame economie is dé uitdaging voor alle ondernemers. Energiebesparing en duurzame energieopwekking zijn daarbij de belangrijkste uitgangspunten. Dat levert veel nieuwe banen op!

De gemeente heeft geen directe invloed op de economische dynamiek. Dat blijkt wel uit de huidige wereldwijde crisis. Het antwoord van GroenLinks daarop is de Green New Deal, ons alternatief voor het bestrijden van de crisis. GroenLinks wil voorkomen dat toekomstige generaties onze lasten dragen. Daarom kiezen we voor een duurzame economische groei, waarbij de klimaatcrisis wordt aangepakt en zoveel mogelijk werkgelegenheid wordt gecreëerd. Hoewel de werkloosheid groeit, is er heel veel werk te doen in de zorg, op scholen, bij het isoleren van huizen en bij de productie van schone energie. GroenLinks wil

daarom extra geld voor investeringen die banen opleveren, bij voorkeur groene banen, want groen werkt. Daarbij gaat onze aandacht vooral uit naar banen voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.

De lokale economie wordt bepaald door factoren als goed ondernemerschap, productiviteit en innovatievermogen. Maar ook andere zaken spelen mee, zoals beschikbare ruimte, ligging en bereikbaarheid, beroepsbevolking en arbeidsmarkt, woningmarkt en andere kwaliteiten van de leefomgeving, zoals sociale en culturele voorzieningen. Daarin kan de gemeente het ondernemerschap stimuleren door een snelle dienstverlening aan nieuwe bedrijven, het aanbieden van geschikte bedrijfsruimte, het stimuleren van initiatieven die positief zijn voor de lokale economie en het onderhouden van goede contacten met het bedrijfsleven. Een actief beleid is nodig, waarbij de potentiële mogelijkheden in de gemeente optimaal worden benut.

GroenLinks staat voor:

Duurzaamheid als uitgangspunt en gemeente geeft het goede voorbeeld

Bij alle maatregelen op het gebied van economie geldt duurzaamheid altijd als eerste criterium. De gemeente is zelf een belangrijke werkgever. Ze dient het goede voorbeeld te geven als het gaat om goed werkgeverschap. Ook van gesubsidieerde instellingen verwachten we dat deze maatschappelijke verantwoord ondernemen. GroenLinks vindt dat de tevredenheid van werknemers middels een werknemerstevredenheidsonderzoek verankerd moet zijn in het te voeren beleid. Het personeelsbestand vormt daarbij een afspiegeling van de diversiteit van onze bevolkingsopbouw. De gemeente stelt stageplekken beschikbaar en bij aanbestedingen wordt het creëren van stageplaatsen als criterium meegenomen.

Banen creëren door te isoleren

GroenLinks wil dat de gemeente het verduurzamen van particuliere woningen gaat stimuleren. Zo creëren we veel groene banen door het plaatsen van bijvoorbeeld zonnepanelen en warmtepompen en door het isoleren van woningen te stimuleren. Met het verduurzamen van bestaande woningen kunnen bouw- en installatiebedrijven hun werknemers aan het werk houden.

Stimuleren van duurzame ontwikkelingen in Smallerland

Naast het koplopersproject, waarin ondernemers van elkaar leren, elkaar inspireren en samen projecten kunnen ontwikkelen, wil GroenLinks dat de gemeente actief betrokken is bij de ontwikkeling van duurzame industrie. Bij het aantrekken van bedrijven ligt de nadruk op milieuvriendelijke groeisectoren die tegelijk de werkgelegenheid versterken. Een minder eenzijdige economische ontwikkeling van de regio geeft meer economische veerkracht, waardoor schommelingen in werkgelegenheid beter opgevangen kunnen worden.

Coöperatief ondernemen stimuleren en faciliteren

Duurzame projecten die door ondernemers of op basis van een burgerinitiatief door inwoners worden opgezet, worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Inwoners en bedrijven die een innovatief, duurzaam project willen starten, ondersteunen we bij het zoeken naar alternatieve financiering. Bijvoorbeeld doordat de gemeente initiatieven voor crowdfunding faciliteert.

Sociaal en solidair beleid

GroenLinks maakt het mogelijk dat iedereen naar eigen kunnen meedoet, op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Want iedereen hoort erbij. GroenLinks wil dan ook de effecten van de hervorming van de Wet werk en bijstand door de invoering van de Participatiewet actief gaan volgen en waar mogelijk de nadelige effecten compenseren.

Alle inwoners krijgen de kans om mee te doen in de samenleving. Betaald werk hebben is hierbij onder andere belangrijk. Wanneer je niet kan of mee mag doen, zorgt dit ervoor dat je minder kansen krijgt om je te ontwikkelen. Hierdoor krijg je ook minder toegang tot allerlei sociale en professionele netwerken. Dit kan leiden tot een sociaal isolement en een slechtere gezondheid.

GroenLinks wil mensen niet afschrijven, maar ze een toekomst bieden. Dat vraagt om tijdig ingrijpen, waarbij de gemeentelijke sociale dienst een belangrijke rol speelt. GroenLinks is voor ruimhartige inkomensondersteuning, zodat mensen met een minimumuitkering of werkende armen zich niet uitgesloten hoeven te voelen en ook hun kinderen aan sport en culturele activiteiten kunnen meedoen. De gemeente is daarbij proactief. Alles is gericht op preventie zodat mensen, die diep in de schulden zitten en uit hun huis gezet dreigen te worden, de noodzakelijke hulp krijgen. Dat vraagt om een gerichte benadering waarbij mensen persoonlijk worden opgezocht. De sociale dienst wordt dus veel meer een 'er op af-centrum'. Daarbij mogen de rechten van burgers (zoals privacy) uiteraard niet in het geding komen. GroenLinks staat daarom voor een sociale en solidaire uitvoering van overheidsbeleid.

Sociaal beleid mag niet louter een financieel vangnet zijn. Mensen krijgen ondersteuning zodat ze hun leven weer op orde krijgen en een plek op de arbeidsmarkt kunnen verwerven. Het individu staat hierbij centraal, de begeleiding wordt daarom afgestemd op wat men nodig heeft. Eén dag niet geïnvesteerd in mensen, beschouwen wij als een verloren dag.

GroenLinks vindt dat re-integratie en sociale werkvoorziening een gemeentelijke taak is, die niet aan de markt kan worden overgelaten. Daarom willen wij dat onderzocht gaat worden hoe de mogelijkheden liggen voor een gemeentelijk re-integratiebedrijf. GroenLinks Smallerland is ook voorstander van ketensamenwerking waarbij partners op het gebied van werk, inkomen en scholing (denk aan UWV-werkbedrijf, re-integratiebedrijf, sociale dienst, vrijwilligersorganisaties als het SUS, uitzendbureaus, ROC's, werkgevers, KvK enz.) nauw met elkaar verweven zijn.

GroenLinks wil kansen creëren voor kwetsbare burgers. Wanneer rekening gehouden wordt met wat men wel kan, dan ontstaan veel meer mogelijkheden. Meedoen staat voorop, via arbeidsparticipatie of een andere vorm van maatschappelijke activiteit, zoals vrijwilligerswerk. Mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt worden zo alsnog bij de samenleving betrokken. Daarnaast willen we dat mensen met een beperking baas kunnen blijven over hun eigen leven en actief kunnen deelnemen aan de samenleving. De gemeente ondersteunt hen om de belemmeringen die zij daarbij ondervinden weg te nemen. Dit betekent dat openbare gebouwen en de infrastructuur van Smallerland voor iedereen goed toegankelijk is en dat de gemeente ondernemers stimuleert om mensen met een beperking in dienst te nemen.

Asielzoekers hebben een onzeker bestaan in ons land. Ze verblijven onder sobere omstandigheden in grote asielzoekerscentra of terugkeerlocaties. Ondanks plechtige beloftes vanuit Den Haag lukt het niet altijd om uitgeprocedeerde asielzoekers veilig te laten terugkeren naar hun land van herkomst. Gemeenten krijgen dan te maken met illegale plaatsgenoten die, als ze niet kunnen terugvallen op alternatieve opvangvoorzieningen, op straat zwerven en soms slachtoffer worden van uitbuiting. Daarom vindt GroenLinks dat onze gemeente uitgeprocedeerde mensen moet opvangen om te voorkomen dat ze als illegaal op straat belanden.

Erkende vluchtelingen zullen als nieuwkomers de Nederlandse taal leren. Daarnaast krijgen ze een aanbod voor re-integratie of participatie. GroenLinks Smallerland wil dat integratie een tweezijdig proces is. Wanneer we van vluchtelingen vragen om zich in te zetten voor integratie, dan vragen we ook van (gemeentelijke) organisaties om zich open en toegankelijk op te stellen naar de vluchtelingen.

GroenLinks staat voor internationale solidariteit en sociale rechtvaardigheid. Wij vinden dat iedere wereldburger recht heeft op werk en een volwaardig inkomen, huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg en om in vrijheid het eigen leven te kunnen vormgeven. Om dit te bereiken is een herverdeling van macht en middelen nodig en een eerlijke internationale handel. Hier ligt een belangrijke taak voor nationale regeringen, de Europese Unie, de Verenigde Naties en andere internationale organisaties. Maar ook gemeenten vormen hierbij een onmisbare schakel. Op lokaal niveau kan iedereen bijdragen aan een sociale, economische en ecologische duurzame wereld. De gemeente moet dat zelf doen, maar kan hier ook samen met haar inwoners aan werken.

Een gemeentelijk re-integratiebedrijf en meer mensen duurzaam aan het werk

De gemeente streeft naar een gemeentelijk re-integratiebedrijf. Voor mensen die (nog) geen kans op betaald werk hebben, zoekt de gemeente naar alternatieven: scholing, participatiebanen, seniorenbanen, leerwerkplekken, stageplaatsen of vrijwilligerswerk. Het streven is dat iedereen zoveel mogelijk bij een reguliere werkgever een plaats kan vinden. Dit bevordert ook de sociale integratie en het gevoel van eigenwaarde. Beschutte sociale werkplaatsen zijn voor sommigen de enige veilige manier van werken. Voor hen blijft wat GroenLinks betreft die mogelijkheid bestaan.

Iedereen een eigen begeleider en investeer in medewerkers van de sociale dienst

Iedereen die gebruik maakt van de sociale dienst krijgt één aanspreekpunt: een eigen coach die zorgt voor dienstverlening op maat. Mensen zijn er namelijk niet bij gebaat als ze allerlei instanties moeten aflopen. Als er geen goede klik is, kun je zonder al te veel bureaucratische rompslomp een ander aanspreekpunt aanvragen. Eén aanspreekpunt betekent ook de mogelijkheid tot (intensief) persoonlijk contact wanneer dit nodig is.

Mensen die gebruikmaken van de sociale dienst, verdienen de beste ondersteuning. Daarom willen we blijven investeren in de professionaliteit van de medewerkers van de sociale dienst. De dienstverlening, de organisatie en de structuur wordt constant aangepast aan de veranderende doelgroep.

Iedereen kan aan het werk

Iedereen moet op korte termijn aan de slag kunnen met werk of een opleidingstraject. Daarom heeft de gemeente eigen stageplekken en maakt ze afspraken met woningcorporaties, zorginstellingen en andere werkgevers over stageplaatsen en proefplaatsingen. Mensen die (nog) niet toe zijn aan re-integratie op de arbeidsmarkt, krijgen werk te doen in buurten, onderwijs, zorg, welzijn, sport of openbare ruimte. Tegen minimumloon, met normale secundaire arbeidsvoorwaarden zoals pensioenopbouw. Deze banen sluiten aan bij de ambities en mogelijkheden van werkzoekenden.

Ondersteuning bij scholing en flexibele toegang tot het ROC

Mensen die bezig zijn met een scholingstraject of maatschappelijk activeringstraject worden ontheven van de sollicitatieplicht zodra dit een barrière vormt voor een goed verloop van het traject. Met het ROC wordt afgesproken dat mensen elk moment in plaats van twee keer per jaar kunnen instromen. Het gaat immers om mensen die graag aan de slag willen en bij wie het water tot aan de lippen staat.

Een eenvoudige procedure voor alle minimaregelingen

De gemeente blijft zoeken naar mogelijkheden om de procedure omtrent minimaregelingen te vereenvoudigen. Mensen worden ondersteund bij het aanvragen van allerlei voorzieningen, toelages en regelingen. Het gebruik van minimaregelingen wordt ondersteund door gerichte communicatie naar doelgroepen en maatschappelijke instellingen, buurtgerichte activiteiten en thuisgesprekken. Daar waar minimaregelingen vereenvoudigd kunnen worden, steunt GroenLinks deze initiatieven.

Vangnet voor de gevolgen van landelijke bezuinigingen

In Smallerland mogen mensen niet de dupe worden van teveel bezuinigen boven op elkaar. Waar nodig compenseert de gemeente de onevenredige gevolgen van de bezuinigingen, bijvoorbeeld als mensen getroffen worden door stapeling van verschillende bezuinigingen. De vele bezuinigingen en kortingen van het Rijk treffen veel mensen, die (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering, hard door de stapelingseffecten. De gemeente maakt door middel van een minima-effectrapportage inzichtelijk wat hiervan de gevolgen zijn.

Iedereen kan meedoen

Meer aandacht voor kinderen in armoede. Kinderen uit financieel arme gezinnen moeten lid kunnen worden van (sport)verenigingen. De financiële drempels hierbij willen we wegnemen. Daarom wil GroenLinks dat de gemeente elk kind dat in armoede opgroeit een kindpakket ontvangt. Het kindpakket bevat zaken als lidmaatschap van bijvoorbeeld een sportvereniging, bibliotheekpasje of kosten van een schoolreisje. Maar zo

nodig ook zaken als voeding, (sport)kleding en schoeisel. We creëren recreatiemogelijkheden (sport en uitgaan) voor verschillende leeftijdsgroepen en op plekken waar men zich veilig voelt, ook voor mensen met een beperking.

Alle openbare gebouwen toegankelijk

Alle openbare gebouwen worden toegankelijk voor mensen met een fysieke, visuele en/of auditieve beperking.

Smallingerland toegankelijk voor iedereen

Samen met organisaties van mensen met een beperking worden obstakels in de openbare ruimte in kaart gebracht en weggenomen.

Fair Trade gemeente Smallingerland

GroenLinks is trots op het feit dat Smallingerland zich per 2014 officieel Fair Trade gemeente mag noemen en roept ook lokale instellingen op om een bijdrage te leveren aan de eerlijke handel.

Internationale samenwerking en hulpverlening op maat

Sinds begin jaren negentig heeft Smallingerland een vriendschapsrelatie met Gobabis in Namibië en is zij betrokken bij allerlei projecten. GroenLinks is voorstander van de voortzetting van deze vriendschapsrelatie. Wel zijn we van mening dat ontwikkelingshulp in alle opzichten duurzaam moet zijn. Hulp zal onder andere gericht zijn op de empowerment van de lokale bevolking, zodat de mensen zelf het heft in eigen handen nemen en hun eigen leven vorm kunnen geven op de manier zoals zij dat willen. In plaats van te vertellen wat goed voor hen is, onderzoeken we wat daadwerkelijk nodig is. We moeten namelijk voorkomen dat er een afhankelijkheidsrelatie ontstaat. 'Geef ze geen vis, maar leer ze vissen' zal daarbij de insteek zijn. In 2014 bestaat de vriendschapsrelatie met Gobabis twintig jaar, een goed moment om deze relatie tegen het licht te houden en waar nodig te verbeteren.

Zorg

Door de decentralisatie van de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ), de jeugdzorg en de uitbreiding van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) krijgt de gemeente een belangrijke faciliterende rol in het zorgdomein. De gemeente gaat bijvoorbeeld de begeleiding en persoonlijke verzorging aan huis faciliteren, maar ook de dagbesteding van ouderen in verzorgingstehuizen.

GroenLinks erkent dat deze veranderingen veel deskundigheid en een hoog bestuurlijk niveau van de gemeente vraagt en wil zich dan ook inspannen voor het bevorderen van deze deskundigheid. Er komen niet alleen nieuwe taken op de gemeente af, ook de efficiencykorting die de landelijke overheid daarbij oplegt, is fors. Kortom, gemeenten moeten meer gaan doen met minder geld. Dit alles noodzaakt tot een andere manier van zorg organiseren, maar ook tot een cultuurverandering bij de mensen die zorg nodig hebben. GroenLinks wil zich sterk maken dat daarbij de belangen van mensen die zorg nodig hebben gewaarborgd blijven. Niemand mag tussen wal en schip belanden. Daarom is het van belang dat de Wmo-adviesraad, cliëntenraad en andere belangenorganisaties intensief bij de transitie van de zorg worden betrokken en dat ouderen, chronische zieken, mensen met een handicap en andere zorgvragers ook echt invloed kunnen hebben op het gemeentelijk zorgbeleid. GroenLinks is voorstander van een gemeente die faciliteert en dat burgers en professionals zoveel mogelijk zelf de veranderingen dragen.

GroenLinks is voor maximale zeggenschap over het eigen leven, dus ook in de zorg. De gezondheidszorg moet gericht zijn op het vergroten van ieders kansen en mogelijkheden om mee te doen, ongeacht je beperkingen. Persoonsgebonden budgetten (PGB's) geven mensen meer vrijheid om hun zorg op eigen wijze te organiseren. GroenLinks wil dat je zelf kan bepalen wanneer je eet, doucht of op pad gaat. Dat klinkt logisch maar voor veel mensen met een beperking is dat niet het geval. Zorginstellingen hebben hun eigen logica en het lijkt alsof de mensen zich maar moeten aanpassen. Voor GroenLinks zijn de wensen van de mensen het uitgangspunt en niet de logica van zorginstellingen. GroenLinks wil dat mensen veel meer dan nu eigen regie kunnen voeren.

De gemeente luistert naar wat mensen écht nodig hebben om zelfstandig in de samenleving te functioneren. Iedereen doet ertoe. Ouderen, chronisch zieken en mensen met een handicap wonen en werken het liefst in hun eigen buurt en zo zelfstandig mogelijk. Dat geldt dus ook voor mensen die lichamelijke en geestelijke zorg of ondersteuning nodig hebben. GroenLinks wil daarom dat de gemeente extra aandacht besteedt aan thuiszorg en kleinschalige voorzieningen in de wijk, zoals dagbesteding voor demente ouderen. Ook wil GroenLinks betere ondersteuning voor mantelzorgers. Dit zijn mensen die de zorgen voor zieke familieleden of vrienden. Deze mensen zijn nu vaak overbelast. GroenLinks wil bijvoorbeeld dat mantelzorgers ook een dag of weekeinde vrij kunnen nemen.

GroenLinks staat voor:

Zorg die past

Bij aanvragen voor zorg wordt altijd binnen enkele werkdagen een huisbezoek gebracht. Samen met de aanvrager wordt bekeken welke ondersteuning nodig is, gebaseerd op wat iemand zelf niet meer kan, wat de omgeving (familie, vrienden, buurt) eventueel met hulp kan bijdragen en welke professionele hulp zo nodig moet worden ingeschakeld. De huisbezoeken worden uitgevoerd door getrainde en goed opgeleide personen. Zij hebben het mandaat om indicaties te stellen voor veel voorkomende en eenvoudige voorzieningen.

Zorg dichtbij

Het opzetten van kleinschalige gezondheidscentra, waarbij een apotheek, huisartsen, wijkverpleegkundigen en andere zorgverleners betrokken zijn, wordt gestimuleerd. Waar mogelijk combineren we de zorgcentra binnen de gemeente met ouderencentra en zorg- of verpleegtehuizen. GroenLinks vindt het belangrijk dat zorgorganisaties en zorginstellingen met elkaar samenwerken in plaats van elkaar beconcurreren. Daarnaast wil GroenLinks dat bewoners en cliëntenorganisaties actief worden betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid omtrent zorg, welzijn en wonen.

De komende jaren wordt flink bezuinigd op de thuiszorg. Door aanbestedingen en de keuze voor de laagste inschrijving dreigt een verdere inhoudelijke verschraling van het werk. Thuiszorg mag niet vervangen worden door schoonmakers. Uit het experiment Buurtzorg blijkt dat door een andere organisatie een betere zorg tegen lagere kosten mogelijk is.

Persoonsgebonden budget

Voor wie het aanbod van bestaande instellingen onvoldoende aansluit bij de behoeften, stellen we een persoonsgebonden budget (PGB) beschikbaar, waarmee zowel zorg, wonen als werk, naar eigen inzicht kan worden geregeld. Voor sommige mensen met een intensieve zorgvraag is een PGB essentieel om zelfredzaam en zelfstandig te functioneren.

Mantelzorgers actief met raad en daad ter zijde staan

Tegenwoordig wordt er steeds meer verwacht van het eigen initiatief van mensen: meer mantelzorg, meer vrijwilligerswerk. Het is cruciaal dat mantelzorgers dan ook een plek hebben waar ze terecht kunnen voor hulp en vragen, zodat ze adequaat ondersteund worden en overbelasting wordt tegen gegaan. Mantelzorgers kunnen voor informatie, praktische hulp bij het regelen van zorg of ondersteuning terecht bij het Wmo-loket.

Wonen in een duurzame gemeente

GroenLinks wil betaalbare en energiezuinige woningen voor iedereen. Daarom moet Smallerland een economisch en sociaal levendige gemeente zijn en blijven. Een gemeente met een heterogene bevolking, naar leeftijd en inkomen. Jongeren en jonge gezinnen met een laag inkomen krijgen voldoende kansen op de woningmarkt. Dat geldt ook voor ouderen die ondersteuning nodig hebben. Hiervoor is flexibiliteit en keuze op de woningmarkt nodig.

Op basis van het Woonplan maakt de gemeente met de woningcorporaties prestatieafspraken, zodat voor starters voldoende huur- en koopwoningen beschikbaar blijven. Het woningaanbod dient voldoende

gedifferentieerd te blijven, zodat er voldoende keuze is voor de verschillende doelgroepen. Daarnaast willen we de bestaande huurwoningen verduurzamen, zodat sociale huurders kunnen besparen op de energiekosten en tevens de mogelijkheid krijgen om zelf energie duurzaam op te wekken.

GroenLinks staat voor:

Een passende woning voor iedereen

GroenLinks wil een ongedeelde gemeente. Daarom stimuleren we sociale woningbouw tot het moment dat vraag en aanbod is gestabiliseerd. Bij nieuwbouw en herstructurering ligt het accent op woningen voor jongeren en ouderen. De gemeente maakt daarom afspraken met verhuurders om een bepaald percentage van de aangeboden huurwoningen toe te wijzen aan jongeren onder de 30 jaar. Ook zet de gemeente in op renovatie of betaalbare nieuwbouw van zowel huur als koop, dit alles natuurlijk duurzaam en van goede kwaliteit. Hierbij wordt rekening gehouden met de vraag naar voorzieningen op het gebied van ondersteuning, welzijn (woonservicezones) en de woonomgeving (centraal en goed toegankelijk). Daarnaast worden de mogelijkheden om wonen en werken te combineren bevorderd.

Levensloopbestendig en zelfstandig wonen voor wie dat wil

Ouderen moeten zo lang mogelijk zelfstandig en comfortabel kunnen wonen. Dat vereist geschikte woningen. Met de woningcorporaties maakt de gemeente afspraken over het aanpassen van woningen. Ook eigenaars/bewoners krijgen de keus uit een aantal maatregelen naar gelang de eigen wensen. Het gaat hierbij om prettig kunnen blijven wonen zonder grootschalige ingrepen. Voor ouderen met een ondersteuningsvraag en mensen met een beperking is een divers aanbod nodig van ondersteuning, welzijn en woonvormen. We willen dat men hierbij veel keuzevrijheid heeft.

Energiezuinig en duurzaam wonen

Met woningcorporaties maken we afspraken om woningen drastisch te verduurzamen. Sociale huurders besparen hierdoor op de woonlasten. Corporaties zullen minder inzetten op nieuwbouw en juist meer op renovatie en onderhoud van de bestaande bouw. Dat biedt kansen voor groene energielabels met een positief sociaal aspect. De corporaties investeren en krijgen dit gedeeltelijk terug via een bescheiden huurverhoging. Het combineert energie- en armoedebeleid. In 2030 zal wat GroenLinks betreft de gehele woningvoorraad volledig energieneutraal zijn: optimaal geïsoleerd, zelfvoorzienend en zelfs energieleverend voor bijvoorbeeld elektrische auto of fiets.

Niet slopen maar geschikt maken voor bewoning

Daar waar kantoren of kerken, boerderijen enzovoort, leeg staan en behoefte is aan woonruimte voor jongeren, bevordert de gemeente dat deze geschikt kunnen worden gemaakt voor woonruimte.

Opvang voor mensen die dat nodig hebben

Het belangrijk dat er voldoende woonplekken zijn waar mensen tijdelijk kunnen worden opgevangen in maatschappelijke opvang, zoals een sociaal pension of opvanghuis voor vrouwen. Daarnaast streven we ernaar dat mensen die de maatschappelijke opvang verlaten snel een huurwoning toegewezen krijgen. Met woningcorporaties en zorginstellingen maakt de gemeente goede afspraken over de mogelijkheden voor deze uitstromers.

Betrek inwoners zo vroeg als mogelijk

De gemeente betreft bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium bij plannen voor de woon- en leefomgeving. De ruimte die er is voor inspraak en invloed van bewoners wordt daarbij concreet aangegeven.

Wijk- en dorpsvoorzieningen

De wijk of buurt is dé plek waar mensen elkaar ontmoeten en samenleven. Voor de leefbaarheid en de veiligheid in een wijk of een dorp is niet alleen de fysieke structuur belangrijk, maar ook de verbanden tussen de bewoners. Daarom pleit GroenLinks voor een wijkgerichte aanpak waarbij burgerinitiatieven voor verbetering van wijken en dorpen een serieuze kans verdienen. Voor het welbevinden van mensen is het

belangrijk dat ze elkaar kunnen ontmoeten, elkaar kennen, invloed op hun omgeving kunnen uitoefenen en verantwoordelijkheid kunnen nemen. GroenLinks wil investeren in algemene voorzieningen, ontmoetingsplekken en ontplooiingsmogelijkheden. Mensen die kwetsbaar zijn krijgen extra aandacht door ze te betrekken, ze aan te spreken op hun mogelijkheden en ze te ondersteunen als ze het zelf niet redden. Tot slot wil GroenLinks het openbare gebied goed inrichten. We streven naar een openbare ruimte waarin iedereen graag verblijft en zich veilig voelt.

GroenLinks staat voor:

Wijkgericht werken

In elke wijk en dorp een dienstencentrum. Hier vinden allerlei op de wijk- en dorpsgerichte activiteiten en dienstverlening plaats. Hier zijn ook de wijkconciërge en de klussendienst te vinden en houdt de wijkagent spreekuur.

Leefbare dorpen en wijken

Om te bepalen hoe inwoners van Smallerland hun buurt, wijk of dorp beleven, is het belangrijk dat eens per vier jaar een uitvoerige bewonersenquête wordt gehouden. Daarnaast willen we voor elke wijk en dorp een platform. Regelmatig overleg tussen gemeente, welzijnswerk, woningcorporaties, wijkagent en bewonerscommissies kan namelijk een belangrijke bijdrage leveren bij het oplossen van problemen die te maken hebben met leefbaarheid van de directe leefomgeving (schoon, groen en veilig).

Veiligheid

Iedereen moet zich veilig voelen in Smallerland. De lokale overheid zet zich daarom in voor een veilige woon- en leefomgeving. Om dat te bereiken moet op verschillende fronten gewerkt worden. Met alleen meer politie en hogere straffen komen we er niet. GroenLinks verzet zich tegen een eenzijdige nadruk op repressie, daarom willen we meer aandacht voor het voorkomen van ellende. Het bestrijden van criminaliteit begint met preventie en voorlichting.

De gemeente inventariseert samen met bewoners, instellingen en bedrijven de onveilige punten in wijk of dorp. Ze maakt met politie, woningcorporaties, bedrijfsleven, welzijnswerk, onderwijs en bewoners afspraken over wie welk probleem aanpakt. Dit kan leiden tot bijvoorbeeld extra politietoezicht, betere straatverlichting of een hekwerk, tot het aanstellen van een conciërge, afspraken met bewoners over het schoonhouden van het flatportiek of de inrichting van een speelplek. Kortom, het gaat om een combinatie van maatregelen, afgestemd op de specifieke situatie met als doel de veiligheid te vergroten en gevoelens van onveiligheid weg te nemen.

Kansen voor de jeugd

Vanaf 2015 faciliteert de gemeente de gehele jeugdzorg, zowel op psychisch, psychiatrisch, sociaal en pedagogisch terrein. Dit omvat onder andere het Bureau Jeugdzorg, de jeugdhulpverlening, de Raad voor de Kinderbescherming, het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling, de Jeugdreclassering, het Centrum voor Jeugd en Gezin en de Jeugd GGZ. Deze veranderingen zijn buitengewoon ingewikkeld en gaan gepaard met efficiencykortingen en bezuinigingen. GroenLinks maakt zich sterk voor een goede jeugdzorg en dat de belangen van het kind gewaarborgd blijven. Daarom willen we dat jongeren en hun ouders intensief bij de transitie van de jeugdzorg worden betrokken, zodat zij ook daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op het gemeentelijk jeugdbeleid en de organisatie van de jeugdzorg.

GroenLinks staat voor een positief jeugdbeleid. Door jongeren uit te dagen op wat ze kunnen en willen, werken zij zelf aan hun welzijn. Smallerland moet een plek zijn waar kinderen zorgeloos en in een goede sfeer kunnen opgroeien, thuis en in de buurt. In de nabije omgeving moet voldoende speel- en sportruimte zijn en mogelijkheden om mee te doen in allerlei verenigingen. We willen kinderen hiertoe alle ruimte geven, ze serieus nemen en ondersteunen, maar ook grenzen stellen en onacceptabel gedrag corrigeren.

Kinderopvang, peuterspeelzalen, onderwijs, zorg- en vrijetijdsvoorzieningen worden zodanig op elkaar aangesloten, dat ze tegemoetkomen aan de behoeften van kinderen en hun ouders/opvoeders. Hoe meer dit het geval is, des te meer positieve ervaringen doet de jeugd op, wat bijdraagt aan hun welzijn en ontwikkeling. Die positieve ervaringen zijn voor alle kinderen goed, maar vooral voor kinderen in achterstandssituaties.

Kinderen moeten er op kunnen rekenen dat de professionals die ze tegenkomen in opvang, onderwijs en allerlei buitenschoolse activiteiten in staat zijn te signaleren dat een kind problemen heeft en extra aandacht nodig heeft. Gespecialiseerde deskundigheid moet gemakkelijk ingeroepen kunnen worden.

Kinderen zijn van groot belang voor de leefbaarheid van de gemeente. Daarom dient bij de inrichting van de openbare ruimte meer rekening gehouden te worden met kinderen. Straten horen veilig voor hen te zijn. Een gemeente die vriendelijk is voor kinderen, is immers vriendelijk voor iedereen. Onze samenleving is steeds meer geneigd om jongeren die op straat 'hangen' als een probleem te zien. Wij beschouwen flaneergedrag van jongeren op straat als een normaal verschijnsel dat te maken heeft met hun behoefte om elkaar te ontmoeten. Jongeren horen die gelegenheid ook te hebben, de publieke ruimte is er immers voor iedereen. Soms gaat samenscholing van jongeren echter gepaard met ernstige overlast voor de omgeving en onwettig gedrag. Dan is ruimte bieden niet langer gepast en ingrijpen nodig. Niet alleen om de veiligheid in de wijk te verbeteren, maar ook om jongeren te leren hoe ze zich in de publieke ruimte moeten gedragen en om een verder afglijden in criminaliteit te voorkomen. Daarom willen we het straathoekwerk blijvend ondersteunen.

Kinderen en jongeren hebben de toekomst! Zij zijn de toekomstige inwoners van onze gemeente. We nemen hun wensen daarom serieus. Jongeren weten zelf het best wat er leeft onder jongeren. We willen dan ook dat de gemeente meer van hun deskundigheid gebruikmaakt en hen uitdaagt zich in te zetten voor de eigen buurt of projecten waar ze zelf baat bij hebben. De Jeugdraad Smallingerland wordt daarom actief door de gemeente ingeschakeld bij het gemeentelijk beleid.

GroenLinks staat voor:

Een actieve jeugdzorg en stimulering van de zelfredzaamheid van jongeren

Omdat vanaf 2015 de gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdzorg, krijgt iedere jongere de hulp die nodig is. Dit betekent dat de gemeente actief de problemen te lijf gaat. Het is dus niet de bedoeling dat er weken of zelfs maanden gewacht wordt voordat er iets gebeurt. In de jeugdzorg staat de persoonlijke benadering voorop en de hulp wordt zoveel mogelijk op wijk- of gemeentelijk niveau georganiseerd. Tot slot krijgen de betrokken professionals meer handelingsvrijheid en wordt de bureaucratie tegengegaan.

Het is belangrijk dat jongeren zelfredzaam worden zodat ze een gelukkig leven kunnen leiden. GroenLinks steunt daarom initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van de zelfredzaamheid van jongeren en het helpen hun talenten te ontdekken en ontwikkelen.

Een positief jeugdbeleid

We betrekken kinderen en jongeren actief bij alles wat voor hen wordt georganiseerd. GroenLinks wil met jongeren in gesprek, hen stimuleren en uitdagen en inspelen op hun behoeftes. We praten niet over jongeren, maar met jongeren als het gaat over de inrichting van speel-, sport- en ontmoetingsplekken/ruimte, het jongerenwerk, de bestrijding van jongerenoverlast en de decentralisatie van de jeugdzorg. Een eigen ontmoetingsplek is van belang, evenals het aanleren van allerlei vaardigheden die van pas komen op de arbeidsmarkt. Het bedrijfsleven wordt hierbij actief ingeschakeld.

Een betrokken en actief Centrum voor Jeugd en Gezin

Het CJG dient een laagdrempelig inlooppunt te zijn voor informatie en advies en het aanbod van opvoedondersteuning. Door de medewerkers moet tijdig worden onderkend of meer specialistische hulp moet worden ingezet. Waar opgroeioproblemen ontstaan omdat bijvoorbeeld een ouder verslaafd is of er schulden zijn, is een bredere aanpak nodig. Ook professionals die met kinderen/jongeren/ouders werken moeten bij het CJG voor advies terecht kunnen. De inzet van nieuwe communicatiemiddelen kan bijdragen aan de laagdrempeligheid van de hulpverlening.

Een kindvriendelijk Smallerland

We willen de openbare ruimte kindvriendelijk inrichten. Elk kind heeft tot 100 meter vanaf zijn/haar huis de beschikking over een veilige speelvoorziening. Bij nieuwbouw of het opknappen van wijken wordt in het bestemmingsplan buitenspeelruimte voor kinderen opgenomen. Nu staan parkeerplaatsen en winkels wel in het bestemmingsplan, alle speelplekken staan daar echter nog niet in. We pleiten dan ook voor een gedegen kindertoets van het bestemmingsplan, zodat routes naar speelplaatsen en scholen veilig worden ingericht. Tot slot willen we meer natuurspeelplaatsen met avontuurlijke spelelementen en in elke wijk een trapveldje, omdat voetbal verreweg het meest populair is onder jongeren, ook onder de meisjes.

Openbaar toegankelijke schoolpleinen

Speelpleinen van scholen worden onderdeel van de openbare buitenspeelruimte.

Problemen lossen we echt op, samen!

Problemen met hangjongeren lossen we samen met jongeren en omwonenden op. Jongeren op straat kunnen voor veel overlast zorgen: lawaai, vuil, vernieling en verbaal en fysiek geweld. We willen dat niet negeren. Negeren helpt net zo weinig als louter hard aanpakken. We willen samen met de jongeren naar oplossingen zoeken.

Jeugdraad wordt actief ingeschakeld

De jeugdraad wordt door de gemeente actief ingeschakeld en dient tevens als kweekvijver voor jongeren die betrokken willen zijn bij het gemeentelijk jeugdbeleid.

Onderwijs

Goed onderwijs is de beste start voor de toekomst. Dat betekent: achterstanden inhalen en het beste uit kinderen halen. Vanaf 2014 komt er een nieuw stelsel voor passend onderwijs. De leerlinggebonden financiering of rugzak verdwijnt en het budget zal voortaan rechtstreeks naar de samenwerkende scholen gaan. Kinderen hebben recht op het meest passende onderwijs. Onderwijs dat past bij hun mogelijkheden en beperkingen. Dit is alleen mogelijk wanneer alle betrokken instanties en professionals bij de begeleiding van leerlingen goed op elkaar inspelen en goed met elkaar samenwerken. De gemeente krijgt een grote rol in het faciliteren van deze samenwerking. GroenLinks erkent het belang van een gedegen regie in deze samenwerking en daarom zullen we ons steeds kritisch laten informeren en daar waar mogelijk het beleid bijsturen zodat er geen hiaten ontstaan bij de invoering van het passend onderwijs.

Natuurlijk houdt leren niet op zodra je volwassen bent. Onderwijs legt namelijk de fundamenteën voor onze toekomst. Daarom is het belangrijk dat onderwijs kinderen stimuleert om zich te ontwikkelen tot sociale, verantwoordelijke en zelfredzame burgers. Ons onderwijs moet jongeren, zeker uit een omgeving waar armoede en achterstelling heerst, kansen geven op vooruitgang. We willen alles op alles zetten, zodat juist deze jongeren worden uitdaagt, waardoor ze het beste uit zichzelf kunnen halen en een eerlijke kans krijgen om deel te nemen aan de maatschappij. Daarnaast willen we onderwijs dat voor iedereen ongeacht herkomst, sekse of sociale achtergrond, optimale kansen biedt, zodat men zich breed en maximaal kan ontplooien. Voorschoolse educatie en hoogwaardige kinderopvang geven kinderen een goed begin van hun schoolcarrière. Tijdige signalering van gedrag- en leerproblemen kan voorkomen dat leerlingen achterop raken, spijbelen of voortijdig de school verlaten.

Veel scholen staan midden in de wijk. Er wordt niet alleen onderwijs gegeven, er is ook kinderopvang en er vinden allerlei naschoolse activiteiten voor jongeren en ouders plaats. Het onderwijs werkt hierbij niet alleen samen met welzijns- en zorginstellingen, maar steeds vaker ook met culturele instellingen en sportverenigingen. Wij juichen deze brede schoolontwikkeling toe, omdat dit bijdraagt aan de brede ontplooiing van kinderen. De Brede School kan uitgroeien tot een kindercentrum waar onderwijs, ondersteuning en vrije tijd samenkomen en waar de basisbehoeften van jeugdigen en hun opvoeders centraal staan. De gemeente kan dit stimuleren, door samenwerking en afstemming van allerlei instellingen te bevorderen en door schoolgebouwen hiervoor geschikt te maken.

Elke school wordt een brede school of een kindcentrum

Elke school wordt een kindcentrum waar onderwijs, ondersteuning en vrije tijd samenkomen. Een kindcentrum is meer dan een brede school. Naast een plek waar onderwijs wordt gegeven, is er ook een mogelijkheid voor kinderopvang. Daarbij wordt zowel binnen als buiten de reguliere schooltijden samengewerkt met welzijns- en zorginstellingen, evenals instellingen voor cultuur en sport. Zo ontstaat een plek waar kinderen de hele dag terecht kunnen.

De gemeente helpt scholen de omslag te maken, bijvoorbeeld door inzet van een financiële bijdrage voor de extra vierkante meters die nodig zijn. Ook kan de gemeente de samenwerking met andere instellingen stimuleren. Hierdoor ontstaan kansen voor gezamenlijke onderwijsactiviteiten, waarbij kinderen met verschillende achtergronden elkaar op een natuurlijke manier ontmoeten.

Goed onderwijs in een goed schoolgebouw en dicht bij huis

Goed onderwijs is alleen mogelijk in schoolgebouwen die passen bij de eisen van deze tijd: schoon, veilig, comfortabel en groen. In tegenstelling tot grijs betegelde schoolpleinen, stimuleren duurzaam ingerichte schoolpleinen de natuurbeleving en werken rustgevend op leerlingen. Elk kind zou in zijn of haar directe leefomgeving naar school moeten kunnen gaan. Wij willen dan ook dat de kleinere scholen in de dorpen behouden blijven en adequaat ondersteund worden.

Achterstanden aanpakken

We zorgen ervoor dat alle kinderen met (een risico op een) taalachterstand in het Nederlands in 2015 deelnemen aan de voorschoolse educatie. Hierbij gaat het om een doorlopende leerlijn van voorschoolse educatie naar basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Daarom stimuleert de gemeente het gebruik van een leerlingvolgsysteem. Daarmee willen we voorkomen dat kinderen door een te vroege selectie een stempeltje krijgen dat ze tot in hun volwassenheid niet meer kwijtraken.

Passend onderwijs voor iedereen

Samen met het onderwijs biedt de gemeente passende opvoed- en opgroei-ondersteuning aan zorgleerlingen, gezinnen en docenten. Daarnaast komen voor hooggetalenteerde leerlingen meer mogelijkheden die aansluiten op hun eigen ontwikkeling. De gemeente stimuleert de scholen zodat ze extra aandacht hebben voor deze leerlingen, die veelal onderpresteren op school en eerder uitvallen. Niet alle leerlingen zullen binnen het reguliere onderwijs kunnen worden opgevangen: voor hen blijft het speciaal onderwijs beschikbaar.

Kinderen leren omgaan met verschillen

We willen dat leerlingen met verschillende etnische, culturele en sociaal-economische achtergronden samen naar school gaan. Daarom maakt de gemeente met het onderwijs afspraken over de schoolkeuzevoorlichting, het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie. Op alle scholen wordt voorlichting gegeven over seksuele diversiteit, pesten, mensenrechten, racisme en discriminatie.

Elke school een vreedzame school

De gemeente propageert de uitgangspunten van de vreedzame school. Daarbij leren kinderen conflicten vreedzaam op te lossen. Op alle scholen in Smallerland wordt pesten actief en consequent bestreden.

Brede aanpak van het VMBO en MBO

De gemeente stimuleert dat het aanbod van het beroepsonderwijs goed aansluit bij de behoefte van het bedrijfsleven en stimuleert een zo breed mogelijk aanbod aan stageplekken in de gemeente. Het gaat hierbij specifiek om de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven in de regio. De gemeente kan hier een verbindende schakel in vormen en initiatieven faciliteren.

Maatschappelijke stages

De door het kabinet afgeschaft maatschappelijke stages worden in Smallerland voortgezet. De maatschappelijke stages voor leerlingen van het voortgezet onderwijs blijken een bron voor nieuwe vrijwilligers en dus ook de betrokken burgers van de toekomst. In samenwerking met onderwijs, Talent – centrum voor vrijwillige inzet en andere maatschappelijke (zorg)instellingen worden deze stages gecontinueerd.

Een leven lang leren

We bestrijden laaggeletterdheid zowel bij kinderen als bij volwassenen. Laaggeletterdheid is een groot maatschappelijk probleem. Ongeveer anderhalf miljoen Nederlanders kunnen niet goed genoeg lezen en schrijven.

Sport, kunst en cultuur

GroenLinks brengt Smallerland in beweging! Sporten is gezond, ontspannend en draagt bij aan sociale cohesie, integratie en tolerantie. Momenteel bewegen jongeren, ouderen, chronisch zieken, mensen met overgewicht en mensen van niet-Nederlandse herkomst nog te weinig. GroenLinks wil een sportieve levensstijl bevorderen door iedereen de mogelijkheid te geven om te gaan sporten. Omdat de meeste mensen zelf de weg naar commerciële sportaanbieders of reguliere sportverenigingen kunnen vinden, willen wij vooral de sportdeelname stimuleren van groepen die weinig aan sport doen. De gemeente kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren, in nauwe samenwerking met de sportverenigingen.

Kunst en cultuur helpen mensen zich creatief, kritisch en buiten de kaders te ontwikkelen. Het stimuleert de leefbaarheid. Onze gemeente is gebaat bij een bruisende culturele sector. Wij zetten ons daarom in voor en zo breed mogelijk cultureel aanbod. Kunst verrijkt ons leven en geeft glans aan ons bestaan. Kunst en cultuur dragen bij aan een gemeente waar iedereen graag woont en bedrijven zich graag vestigen. We willen kunstenaars in Smallerland alle ruimte geven en we willen meer aandacht voor cultuuronderwijs. We zijn trots op ons culturele erfgoed en daar zorgen we goed voor. Juist in deze tijd van crisis is het belangrijk om creativiteit alle ruimte te geven.

GroenLinks staat voor:

Sport als centrum van de samenleving

Sporten moet voor iedereen mogelijk en betaalbaar zijn. We stimuleren vooral jongeren en senioren om te gaan sporten. De samenwerking tussen sportverenigingen onderling en het onderwijs, de naschoolse opvang, fitnesscentra en zorginstellingen wordt gestimuleerd. Meer scholen gaan sport aanbieden als naschoolse activiteit. Met ouderenorganisaties, welzijnsinstellingen en sportverenigingen wordt gezocht naar een passend en toegankelijk aanbod. De gemeente kan verenigingen stimuleren dit samen op te pakken.

Iedere jongere sport

GroenLinks wil dat meer jongeren gaan sporten, lid worden **en lid blijven** van een sportvereniging. Alle leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs krijgen een kennismakingsprogramma bij de verschillende sportverenigingen. Een gezonde levensstijl begint het best op jonge leeftijd. Gelet op de toename van overgewicht onder kinderen en jongeren, is een inzet op deze doelgroep op zijn plaats. De gemeente investeert hierin bijvoorbeeld via de GGD en het verstrekken van subsidies aan sportverenigingen.

Voldoende sport voor senioren

Voor senioren komt er een gevarieerd aanbod aan sport- en bewegingsactiviteiten, afgestemd op de behoeften binnen deze groep.

Verenigingen worden ondersteund bij het laten sporten van mensen met een beperking

Aan sportverenigingen wordt gevraagd om voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking een aangepast sportaanbod te leveren. Ze krijgen daarbij hulp van ondersteunende instanties en de gemeente.

Participatie van allochtone jongeren

De deelname van allochtone jongeren – met name meisjes – aan sportverenigingen wordt extra gestimuleerd. Dit is namelijk een groep die in verhouding weinig aan sport doet. De sportdeelname wordt gestimuleerd door hierover afspraken met sportverenigingen te maken.

Maatschappelijk verantwoord sporten

GroenLinks staat voor maatschappelijk verantwoord sporten. Dit houdt onder andere in dat sportverenigingen, die van de gemeente een structurele subsidie ontvangen, worden gestimuleerd om ook maatschappelijk verantwoorde activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren. Denk hierbij aan het organiseren van sportevenementen waar iedereen (van jong tot oud, met of zonder lichamelijke beperkingen) aan kan deelnemen. Op deze manier kunnen sportverenigingen een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het dorp, de wijk of buurt.

Stimulering van het cultuuraanbod

Het lokale cultuuraanbod wordt beter op elkaar afgestemd en gepromoot, zodat meer mensen er van kunnen genieten. Een betere afstemming en promotie van het lokale aanbod (de programmering) kan voor meer participatie en rendement zorgen. De Lawei, de Meldij en organisaties als de Kunstbende hebben hierbij een stimulerende rol, dagen creatievelingen uit om zich te ontwikkelen en bieden hen een podium. Nieuwe culturele experimenten verdienen ondersteuning. Amateurkunstorganisaties dragen bij aan de diversiteit van het culturele aanbod. Daarnaast wordt jaarlijks een gemeentelijke cultuurprijs uitgereikt. Als waardering voor een vernieuwend initiatief of bijzondere prestatie, bijvoorbeeld op het gebied van de amateurkunst of een geslaagd samenwerkingsproject.

Ruimte geven aan de kunstenaar

Leegstaande panden worden beschikbaar gesteld als atelier of repetitieruimte. Dit vereist een nieuw gemeentelijk cultureel accommodatiebeleid. Het benutten van lege winkelpanden geeft kunstenaars de mogelijkheid reclame voor zichzelf te maken en geeft de straat een vrolijker aanzien. Kunstenaars kunnen ook exposeren in lege winketalages.

Meer aandacht voor kunst- en cultuureducatie

Scholen worden gestimuleerd om jongeren enthousiast te maken voor kunst en cultuur. Jongeren dienen op elke leeftijd kennis te maken met kunst. Daarvoor is kunst- en cultuuronderwijs heel belangrijk. Scholen kunnen bijvoorbeeld meedoen aan het zogenoemde uur Cultuur, waarbij cultuuractiviteiten worden bezocht. Daarnaast kunnen kunstenaars (schilders, schrijvers, acteurs, musici) betrokken worden bij voor- en naschoolse activiteiten.

Behoud van ons cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed is belangrijk, het maakt immers deel uit van onze geschiedenis, daar kunnen we van leren. Waardevolle panden, interieurs en landschapselementen worden niet gesloopt, maar beschermd en goed onderhouden. Bij het erfgoedbeleid betreft de gemeente de plaatselijke historische vereniging Smelnes Erfskip. Met een eigen ruimte en faciliteiten kan Smelnes Erfskip meer in de openbaarheid treden.

Bibliotheek is toegankelijk voor iedereen en maakt jeugd mediawijs

De gemeente maakt met de bibliotheek afspraken over leesbevordering. Lezen en schrijven zijn essentiële voorwaarden voor zelfredzaamheid. Met het onderwijs en andere geëigende partners gaat de bibliotheek taal- en leesbevorderingprogramma's aanbieden. Daarnaast moet de bibliotheek voor iedereen bereikbaar zijn. Dat kan door een goede spreiding van de bibliotheek, door inbouw van de bibliotheek in het onderwijs (Brede School, VMBO, ROC), dorps- en wijkcentra. Samen met het onderwijs maakt de bibliotheek programma's ter bevordering van mediawijsheid. In een tijd van informatieovervloed is het belangrijk dat vooral jongeren kritisch en verantwoord leren omgaan met internet en andere media-uitingen.

Smallerland is een gemeente die zeven dagen per week bruist

Het uitgaansleven in Smallerland blijft wat GroenLinks betreft niet beperkt tot de werkweek en de zaterdag. We zijn blij dat we tegenwoordig ook op zondag naar de bibliotheek en het theater kunnen. Tevens biedt de zondag volop kansen voor de lokale horeca. Wat ons betreft kunnen zomers de terrassen op zondag ook gewoon open. Mensen die over een tijdje op zondag met een bootje in het centrum van Drachten aanmeren, willen immers ook vermaakt worden!

Meer informatie: www.glsml.nl
Contact: smallingerland@groenlinks.nl

GROENLINKS **SMALLINGERLAND**

Programmacommissie GroenLinks Smallerland:

Peter Lesterhuis
Henk Keuning
Piet de Ruiter